

Κείμενο τοποθέτησης: KNOW FAKE

1. Κίνδυνοι από τις ψευδείς ειδήσεις

Στις σύγχρονες κοινωνίες, τα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης έχουν καταστεί κεντρικές πηγές πληροφόρησης. Ιδιαίτερα οι νέοι αντλούν όλο και περισσότερο τις ειδήσεις τους από το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αυτή η εξέλιξη έχει αλλάξει ριζικά τη διαδικασία διαμόρφωσης απόψεων. Οι ψευδείς ειδήσεις (fake news) αποτελούν σοβαρή απειλή για τη δημοκρατία, καθώς χειραγωγούν τους πολίτες και θέτουν σε κίνδυνο τις δημοκρατικές διαδικασίες.

2. Σημασία της ψηφιακής παιδείας (media literacy)

Για να μπορέσουν οι πολίτες να προσανατολιστούν σε έναν ολοένα και περισσότερο ψηφιακό κόσμο και να συμμετάσχουν ενεργά στη δημοκρατία, ο ψηφιακός γραμματισμός είναι απαραίτητος. Ενδυναμώνει τους πολίτες στην αναγνώριση της παραπληροφόρησης και στην κριτική εξέταση κάθε πληροφορίας. Είναι, λοιπόν, αδήριτη ανάγκη να αναπτυχθούν εκπαιδευτικές καμπάνιες στα σχολεία αλλά και στην κοινωνία ευρύτερα, ώστε οι πολίτες, μελλοντικοί και παρόντες, να αποκτήσουν αυτές τις ικανότητες, προωθώντας έτσι την ενημερωμένη και ενεργή πολιτική συμμετοχή.

3. Σήμανση περιεχομένων που παράγονται από Τ.Ν

Η αυξανόμενη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (Τ.Ν.) φέρνει νέες προκλήσεις. Το περιεχόμενο που παράγεται από Τ.Ν. πρέπει να επισημαίνεται με σαφήνεια. Το 2024 350 ειδικοί, μεταξύ των οποίων και κορυφαία ονόματα όπως ο Sam Altman (ChatGPT) και ο Demis Hassabis (Google DeepMind), προειδοποίησαν για τους κινδύνους της Τ.Ν. Οι κίνδυνοι χειραγώγησης εκλογών, προπαγάνδας ή εξαπάτησης μέσω Τ.Ν. απαιτούν αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο για την εξάλειψή τους. Οι βασικές αρχές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη διαφάνεια, την ασφάλεια και την ηθική υπευθυνότητα.

4. Η ευθύνη των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης

Τα κοινωνικά μέσα διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διάδοση ψευδών ειδήσεων. Οι πλατφόρμες πρέπει να αναλαμβάνουν νομικά αυξημένες ευθύνες ώστε να αποτρέπουν ενεργά τη διάδοση παραπληροφόρησης. Για αυτόν τον σκοπό, είναι αναγκαίες σαφείς κατευθυντήριες γραμμές.

5. Η ψηφιακή παιδεία ως θεμέλιο της δημοκρατίας

Η ψηφιακή παιδεία είναι θεμελιώδης δεξιότητα των πολιτών σε μια δημοκρατική κοινωνία. Απαιτούνται επιμορφώσεις για εκπαιδευτικούς, πρακτική εξάσκηση σε δημοκρατικές διαδικασίες, καθώς και η κριτική εξέταση της Τ.Ν. σε εκπαιδευτικά προγράμματα.

6. Προστασία της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης και του πλουραλισμού των μέσων (βλ. συνημμένες πληροφορίες για το Νόμο περί Ελευθερίας των Μέσων της ΕΕ)

Η ανεξαρτησία των μέσων είναι ουσιαστική για τη δημοκρατία. Νέοι κανονισμοί θα προστατεύουν καλύτερα την ανεξαρτησία και τον πλουραλισμό των μέσων στην Ε.Ε. στο μέλλον (Νόμος για την Ελευθερία των Μέσων). Υποστηρίζουμε την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία

και τασσόμαστε υπέρ της προστασίας της ανεξαρτησίας και του πλουραλισμού των μέσων.
Η ερευνητική δημοσιογραφία και η ποικιλία των μέσων είναι ζωτικής σημασίας σε μια υγιή
δημοκρατία.

Σεπτέμβριος 2024

Συντονιστής:

Stiftung Medien- und Online Sucht

Γερμανία

Stiftung Medien- und Online Sucht
- gemeinnützige Stiftung -

www.stiftung-medienundonlinesucht.de

Systeme in Bewegung e.V.

Γερμανία

Systeme
in Bewegung e.V.

www.systemeinbewegung.de

Lernwerkstatt Europa e.V.

Uchebna Rabotilnitsa Evropa

Sdruzhenie

Βουλγαρία

Lernwerkstatt Europa e.V.

www.lernwerkstatt-bg.eu

Poklicni center Obala

Σλοβενία

www.pco.si

Educommart Σημείο Συνάντησης,

Εκπαίδευσης και Δημιουργίας

Ελλάδα

www.educommart.org

Österreichische Gesellschaft für

Kinderphilosophie

Αυστρία

www.kinderphilosophie.at

Επισύναψη στο έγγραφο θέσης του σημείου 6:

Νέος ευρωπαϊκός νόμος για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης τίθεται σε ισχύ από τις 7 Μαΐου 2024

Τα ελεύθερα μέσα ενημέρωσης αποτελούν υποστηρικτικό πυλώνα κάθε δημοκρατίας και είναι ζωτικής σημασίας για την υγιή οικονομία της αγοράς. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει προπύργιο των ελεύθερων μέσων ενημέρωσης και θέτει πρότυπα ως δημοκρατική ήπειρος. Ωστόσο, η ελευθερία των Μ.Μ.Ε. απειλείται ή υποσκάπτεται συχνά από όλο και πιο ανησυχητικές τάσεις. Ως εκ τούτου, αξιοποιώντας την πρόοδο προγενέστερων προσπαθειών, η Επιτροπή έλαβε εκ νέου ορισμένα μέτρα για την προστασία της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, καθώς και για τη βελτίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στην Ε.Ε. Επιστέγασμα αυτών είναι ο ευρωπαϊκός νόμος για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 7 Μαΐου 2024. Οι νέοι κανόνες θα εφαρμοστούν πλήρως από τις 8 Αυγούστου 2025.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy/european-media-freedom-act_el

Νέοι κανόνες για την προστασία της πολυφωνίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης

Η ευρωπαϊκή Πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης εισήγαγε ένα νέο σύνολο κανόνων για την προστασία της πολυφωνίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ. Αυτό θα διασφαλίσει ότι τα δημόσια και ιδιωτικά μέσα ενημέρωσης θα μπορούν να λειτουργούν ευκολότερα σε διασυνοριακό επίπεδο στην εσωτερική αγορά της ΕΕ χωρίς να υφίστανται αδικαιολόγητες πιέσεις. Επιπλέον, λαμβάνεται υπόψη ο ψηφιακός μετασχηματισμός του χώρου των μέσων ενημέρωσης.

Μεταξύ άλλων, ο ευρωπαϊκός νόμος για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης προβλέπει την:

- Προστασία της συντακτικής ανεξαρτησίας
- Προστασία των δημοσιογραφικών πηγών – μεταξύ άλλων από τη χρήση κατασκοπευτικού λογισμικού
- Διασφάλιση της ανεξάρτητης λειτουργίας των δημόσιων μέσων ενημέρωσης
- Βελτίωση της διαφάνειας όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης
- Προστασία των μέσων ενημέρωσης από αδικαιολόγητη διαγραφή περιεχομένου από πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες
- Θέσπιση του δικαιώματος της ατομικής προσαρμογής της προσφοράς μέσων σε συσκευές μέσω διεπαφών
- Διασφάλιση διαφάνειας στην κρατική διαφήμιση για παρόχους υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης και διαδικτυακές πλατφόρμες

- Διασφάλιση ότι τα κράτη μέλη αξιολογούν την εξέλιξη των μέσων ενημέρωσης σε ομίλους επικοινωνίας και ενημέρωσης και τον αντίκτυπο αυτής στην πολυφωνία και τη συντακτική ελευθερία τους.
- Ενίσχυση της διαφάνειας των μετρήσεων του κοινού για τους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων και τους διαφημιζόμενους.

Η Επιτροπή προβλέπει νέο ανεξάρτητο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπηρεσιών Μέσων Επικοινωνίας, αποτελούμενο από τις εθνικές εποπτικές αρχές ή φορείς εποπτείας των μέσων ενημέρωσης. Ο φορέας θα ξεκινήσει τις εργασίες του τον Φεβρουάριο του 2025 και θα προωθήσει, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματική και συνεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα μέσα ενημέρωσης. Θα αντικαταστήσει την ομάδα των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA), η οποία είχε συσταθεί βάσει της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων.